
رستخیز ناگهان

در مکتب حضرت محمد رسول الله (صلی الله علیه و آله وسلم)

مؤلف :

علی قائمی

تهران، جمهوری ۱۳۹۰

فانمی، علی، ۱۳۱۶	سرمشیا سه
در مکتب محمد، رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم) / نویسنده علی فانمی.	عنوان و نام پندآور
تهران: جمهوری، ۱۳۹۰.	مشخصات نشر
ص. ۵۷۲	مشخصات ظاهری
۹۷۸-۶۰۰-۵۶۸۷-۶۲۰۲	شابک
فیا	وضعیت فهرست نویسی
چاپ فنی: سام معدنی، ۱۳۸۵ (۱۰۸ ص.).	یادداشت
کتابخانه به صورت ریزوبی.	یادداشت
محمد (ص)، سامیر اسلام، ۵۳ قبل از هجرت - ۱۱ ق. -- سرگذشتنامه	موضوع
اسلام -- تاریخ -- آثار تا ۱۳۹۰	موضوع
BP۲۳/۹/۳۷۵۳۷	رده بندی کنگره
۲۹۷/۹۳	رده بندی دیویی
۳۵۱۷۹۶۰	شماره کتابشناسی ملی

رستخیز ناگهان

در مکتب حضرت محمد رسول الله (صلی الله علیه و آله وسلم)

مولف: علی قاضی

جمهوری ۱۳۹۰

چاپ اول

نشر جمهوری

ویرایش فولید

علیرضا اسدی

ناظر چاپ

م. نیائی

طراح جلد

رقعی

قلم

ترنجرایانه

اینگرافیک

کوشنویسی زاده

چاپ و صحافی

۹۷۸-۶۰۰-۵۶۸۷-۶۴-۴

شابک

ISBN

978-600-5687-64-4

۱۰۰۰ نسخه

حق چاپ و نشر انحصاراً محفوظ است

مراکز پخش و فروش

فروشگاه شماره ۱: خ جمهوری اسلامی، روبروی خیابان باغ سپه سالار، شماره ۲۳۰

تلفن ۳۳۹۳۰۳۹۰ تلفکس ۳۳۱۱۶۰۳۳

فروشگاه شماره ۲: خ دکتر شریعتی نرسیده به خیابان دولت روبروی مسجد جامع قلهک پلاک ۱۴۸۵

تلفن ۲۲۶۰۳۵۵۵

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب، خیابان فخر رازی، خ شهدای ژاندارمری غربی، شماره ۸۸

تلفن ۶۶۴۱۰۸۱۴ فکس ۶۶۴۸۵۱۱۲

۱۵	پیشگفتار
۲۰	بخش ۱: خاندان و تبار
۲۱	فصل اول: اجداد پیشین
۲۱	مقدمه
۲۲	شجره و معدن
۲۳	جذ و امجد او
۲۴	آتش برای ابراهیم
۲۵	فرجام او
۲۵	هاجر
۲۶	اسمعیل جد دوم او
۲۷	جایگاه پیامبر
۲۷	فصل دوم: جذ پهری و اعمام
۲۹	مقدمه
۲۹	فرزندان عبد مناف
۳۰	عبدالمطلب
۳۱	نوسازی چاه زمزم
۳۱	داستان ابرمه
۳۱	آثار عبدالمطلب
۳۲	اعتقادات او
۳۳	ابوطالب
۳۴	حمایت او از پیامبر
۳۵	دیگر کسان
۳۶	فصل ۳: پدر و مادر
۳۷	مقدمه
۳۸	داستان عبدالله
۳۸	مسأله ازدواج او
۴۰	آمنه مادر پیامبر (ص)
۴۱	مرگ پدر
۴۲	مرگ مادر
۴۲	بخش ۲ - دوران قبل از نبوت
۴۴	فصل چهارم: ولادت
۴۴	مقدمه
۴۵	ولادت
۴۵	در حین ولادت
۴۵	وقایع ولادت
۴۶	نامگذاری و مراسم
۴۷	مسأله تغذیه او
۴۸	رشد او
۴۸	سرپرستی او
۴۹	فصل ۵: دوران کودکی
۵۰	مقدمه
۵۲	مرگ مادر
۵۲	در کنار عبدالمطلب
۵۳	در کنار ابوطالب
۵۴	کودکی و چوپانی
۵۵	اخلاق او در کودکی
۵۶	رشد او
۵۷	فصل ۶: نوجوانی و جوانی
۵۸	

۵۸	 مقدمه:
۵۸	 سفر شام:
۵۹	 مصاحبه با محمد(ص)
۶۰	 جوانی او:
۶۱	 تجارت مستقل
۶۲	 فضایل او:
۶۳	 فصل هفتم: تجارت و ازدواج
۶۳	 مقدمه
۶۴	 آگاهی خدیجه از شأن او:
۶۴	 پیشنهاد ازدواج:
۶۵	 برنامه ازدواج:
۶۶	 مقام و رتبت خدیجه:
۶۷	 فرزندان او:
۶۹	 بخش ۲: شرایط زمان نبوت
۷۰	 فصل هشتم: اقوام و ملل
۷۰	 مقدمه
۷۱	 شرایط سیاسی:
۷۲	 نژاد عربی:
۷۳	 قبایل آنها:
۷۵	 وضع سلاطین:
۷۶	 فصل نهم: اندیشه‌های جاهلیت
۷۶	 مقدمه
۷۶	 اختلاف مشیها:
۷۷	 بت‌پرستی:
۷۸	 بت‌های مهم:
۷۹	 مسیحیت و یهود:
۸۰	 انحطاط دینی:
۸۱	 طرز فکر درباره زن:
۸۲	 فصل دهم: شرایط زندگی
۸۲	 مقدمه
۸۷	 درنهایت:
۸۹	 فصل یازدهم: دیده‌ها راجع به محمد(ص)
۸۹	 مقدمه
۸۹	 معروف خاندان:
۹۰	 در نزد زنان:
۹۱	 در نزد مردان:
۹۲	 دید خاندان:
۹۳	 نظر دشمنان:
۹۴	 در نهایت:
۹۶	 بخش ۴: ضرورت نبوت
۹۷	 فصل دوازدهم: اخبارات
۹۷	 بشارتهای پیامبران:
۹۸	 انتظارات:
۹۹	 بشارت:
۱۰۰	 تصریح قرآن:
۱۰۱	 اظهار شخص پیامبر:
۱۰۲	 اخبارات از زبان دیگران:
۱۰۳	 فصل سیزدهم: تنهایی و عبادت
۱۰۳	 مقدمه:

۱۰۴	اندیشه در آفرینش:
۱۰۴	دنیای عبادت:
۱۰۵	غار حراء
۱۰۶	نصب حجرالاسود:
۱۰۸	فصل چهاردهم: وحی و نبوت
۱۰۸	مقدمه
۱۰۸	آوای مرموز:
۱۰۸	نزول وحی:
۱۰۹	احساس مأموریت:
۱۱۰	بازگشت به خانه:
۱۱۱	اضطراب و هيجان:
۱۱۳	اسلام را آورد:
۱۱۳	منت خداوندی:
۱۱۴	فصل پانزدهم: جو نبوت
۱۱۵	مقدمه
۱۱۵	شرایط جهانی:
۱۱۶	وضع مردم:
۱۱۷	در بعد فرهنگ:
۱۱۸	دین و باورشان:
۱۱۹	اثر بخشی دین:
۱۲۰	بخش ۵: دلایل نبوت
۱۲۱	فصل ۱۶: صفات و شرایط
۱۲۱	مقدمه:
۱۲۲	دلایل نبوت:
۱۲۶	بررسی های دیگر:
۱۲۷	تأیید دیگران:
۱۲۸	در جمع بندی:
۱۲۹	فصل هفدهم: وجود معجزات
۱۳۰	مقدمه
۱۳۱	نوع معجزات:
۱۳۵	در مورد سواد داری مردم:
۱۳۶	دیگر بینات:
۱۳۷	نظر مستشرقان:
۱۳۸	فصل هیجدهم: قرآن
۱۳۹	نزول آن:
۱۴۰	تحلی آن:
۱۴۱	جامعیت و زندگی سازی:
۱۴۲	اهمیت قرآن:
۱۴۳	جمعآوری و تدوین:
۱۴۵	عدم تحریف قرآن:
۱۴۵	بخش ۶: رسالت و دعوت
۱۴۶	فصل نوزدهم: موضوع دعوت
۱۴۶	مقدمه
۱۴۶	او اسلام آورد:
۱۴۷	بیان دعوت:
۱۴۸	مسأله توحید:
۱۴۹	دعوت به فلاح:
۱۵۰	خلق انداد:
۱۵۱	دعوت به نبوت:

۱۵۱	 دعوت به معاد:
۱۵۲	 دعوت های دیگر:
۱۵۳	 فصل بیستم : هدف دعوت
۱۵۳	 مقدمه
۱۵۳	 کلیات اهداف:
۱۵۵	 سازندگی فردی:
۱۵۵	 رشد اجتماعی:
۱۵۶	 تحول فکری:
۱۵۷	 دگرگونی سیاسی:
۱۵۸	 پیشرفت اقتصادی:
۱۵۸	 پیشرفت اخلاق و معنویت:
۱۵۹	 فصل بیست و یکم : اساس دعوت
۱۶۰	 مقدمه
۱۶۰	 احیای فطرت:
۱۶۱	 تنظیم رابطه با خدا:
۱۶۱	 وظیفه شناسی:
۱۶۳	 حرکت آفرینی:
۱۶۴	 رهایی و قیام:
۱۶۵	 دعوت به ایمان:
۱۶۶	 بخش ۷ - اجرای رسالت:
۱۶۷	 فصل بیست و دوم : دعوت پنهان
۱۶۸	 مقدمه
۱۶۸	 آمادگی مسئولیت:
۱۶۸	 دعوت سری:
۱۷۰	 مؤمنان پنهان:
۱۷۱	 نمازشان:
۱۷۲	 توسعه اسلام:
۱۷۳	 سخن زندگی:
۱۷۳	 فصل بیست و سوم : دعوت آشکار
۱۷۵	 مقدمه
۱۷۶	 دعوت خویشاوندان:
۱۷۷	 دعوت عام:
۱۷۸	 آغاز درد و رنج:
۱۷۹	 محاصره در شعب:
۱۸۰	 سفرهای دعوت:
۱۸۱	 گسترش دعوت:
۱۸۲	 فصل بیست و چهارم : روش دعوت
۱۸۲	 مقدمه
۱۸۲	 نوع روشها:
۱۸۸	 فصل بیست و پنجم : شرایط دعوت
۱۸۸	 مقدمه
۱۸۸	 استفاده از امکانات:
۱۹۰	 پذیرش و احترام:
۱۹۱	 در عرضه حق:
۱۹۲	 صداقت و بصیرت:
۱۹۳	 آسانگیرها:
۱۹۴	 قاطعیت او:
۱۹۶	 پرهیزها:
۱۹۷	 بخش ۸ - شأن و مقام او

۱۹۸	فصل بیست و ششم : مقام عید
۱۹۸	مقدمه
۱۹۹	مقام عید:
۲۰۰	عیدی غلم دار:
۲۰۱	انتساب امور به خدا:
۲۰۲	کارها به نام خدا:
۲۰۳	شوون دیگر او:
۲۰۴	پرهیزداران:
۲۰۵	فصل بیست و هفتم : مقام رسالت
۲۰۵	مقدمه:
۲۰۶	ماهیت آن رسالت:
۲۰۷	رمز اعزام او:
۲۰۷	در رابطه با شریعت:
۲۰۸	کیفیت انجام وظیفه:
۲۰۹	پزشکی بیمار:
۲۱۰	جهانی بودن رسالت:
۲۱۱	فصل بیست و هفتم : مقام شاهد و الگویی
۲۱۲	مقدمه
۲۱۲	بعد الگویی او:
۲۱۲	در زبان روایات:
۲۱۳	حجت خدا:
۲۱۴	وسعت بعد الگویی:
۲۱۵	الگوی اخلاق:
۲۱۶	انسان سازی او:
۲۱۷	بخش ۹ : مقام خاتمیت او:
۲۱۹	فصل بیست و نهم : خاتمیت پیامبر (ص)
۲۲۰	مقدمه:
۲۲۰	دعای درباره اسلام:
۲۲۰	اندیشه در خاتمیت:
۲۲۱	مفهوم خاتم:
۲۲۲	شیئات:
۲۲۳	رمز جاودانگی:
۲۲۴	خاتم الانبیاء:
۲۲۵	اهمیت خاتمیت:
۲۲۷	فصل سی : خاتمیت از دیدگاه قرآن
۲۲۷	مقدمه:
۲۲۷	دلایل قرآنی بر خاتمیت:
۲۳۲	در جمع بندی
۲۳۳	فصل سی و یکم : خاتمیت از دیدگاه روایات
۲۳۳	مقدمه:
۲۳۳	مباحث در خاتمیت:
۲۴۰	فصل سی و دوم : خاتمیت از دید عقل
۲۴۰	مقدمه:
۲۴۱	دامنه دلایل:
۲۴۷	بخش ۱۰ : مواضع در برابر او:
۲۴۸	فصل سی و سوم : مواضع مشرکان
۲۴۸	مقدمه:
۲۴۸	دشمنان عمده او:
۲۴۹	اقدامات علیه او:

۲۵۴	فصل سی و چهارم : مواضع خاندان
۲۵۴	مقدمه:
۲۵۴	مواضع خویشان:
۲۵۷	خدمات کسان:
۲۵۸	وفات ابوطالب:
۲۵۸	وفات خدیجه:
۲۵۹	پس از وفات:
۲۶۰	فصل سی و پنجم : مواضع یاران (هجرت)
۲۶۰	مقدمه:
۲۶۱	هجرت یاران:
۲۶۲	اعزام نماینده از سوی مشرکان:
۲۶۳	معرفی اسلام:
۲۶۴	تلاوت آیات:
۲۶۴	فرجام کار:
۲۶۵	زهدی ۱۵ ساله در حبشه:
۲۶۶	فصل سی و ششم : توطئه ترور و هجرت
۲۶۶	مقدمه:
۲۶۶	توطئه ترور:
۲۶۷	هجرت اندیشه ها:
۲۶۸	شب هجرت:
۲۶۹	پیامبر پس از خروج:
۲۶۹	توقف در غار:
۲۷۰	در طی سفر:
۲۷۱	بخش ۱۱ : پیامبر در مدینه:
۲۷۲	فصل سی و هفتم : ورود به قبا
۲۷۳	مقدمه:
۲۷۳	در مسیر حرکت:
۲۷۳	ورود به قبا:
۲۷۴	علی در حرکت:
۲۷۵	توقف برای علی:
۲۷۶	حرکت به سوی مدینه:
۲۷۶	اهمیت هجرت:
۲۷۷	فصل سی و هشتم : ورود به مدینه
۲۷۹	مقدمه:
۲۷۹	استقبال و سرور:
۲۷۹	شادیها و غمها:
۲۸۰	نماز جمعه و اقامتگاه:
۲۸۲	منزل ابویوب:
۲۸۳	مراقبت در غذا:
۲۸۴	احداث مسجد:
۲۸۵	فصل سی و نهم : تأسیس حکومت
۲۸۵	مقدمه:
۲۸۶	تشکیل جامعه:
۲۸۶	پیمان برادری:
۲۸۷	تأسیس حکومت:
۲۸۸	اصول و روش آن:
۲۸۹	دین و سیاست:
۲۹۰	ایجاد آشتی ها:
۲۹۲	فصل چهلم : نشر اسلام
۲۹۲	مقدمه:

۲۹۳	 دعوی عام:
۲۹۴	 مبارزه ها:
۲۹۵	 احساس مأموریت:
۲۹۶	 دعوت و مأموریت:
۲۹۷	 نامه رسان:
۲۹۸	 استقرار اسلام:
۲۹۹	 بخش ۱۲ - حیات شخصی او
۳۰۰	 فصل چهل و یکم: ساده زیستی او
۳۰۰	 مقدمه:
۳۰۱	 زهد پیامبر: زی
۳۰۲	 دیدش راجع به زندگی:
۳۰۳	 سادگی: زندگی:
۳۰۴	 سر و وضع او:
۳۰۴	 لباس او:
۳۰۵	 نظافت و بوی خوش:
۳۰۶	 نظم داری:
۳۰۷	 فصل چهل و دوم: در اکل و شرب
۳۰۷	 مقدمه:
۳۰۸	 نوع غذا:
۳۰۸	 مراقبت در غذا:
۳۰۹	 تحمل گرسنگی:
۳۱۰	 عفت شکم:
۳۱۱	 نظارش در مورد غذا:
۳۱۲	 آداب غذا:
۳۱۳	 در مصرف آب:
۳۱۴	 فصل چهل و سوم: در عبادت و دعا
۳۱۴	 مقدمه:
۳۱۴	 در عبادت:
۳۱۵	 نماز او:
۳۱۶	 روزه و حج:
۳۱۸	 دعای او:
۳۱۹	 استمداد او:
۳۲۰	 نمونه ای از دعای او:
۳۲۱	 قرآن او:
۳۲۲	 فصل چهل و چهارم: خوی و رفتار شخصی
۳۲۲	 مقدمه:
۳۲۲	 خوی خوش او:
۳۲۴	 آراستگی او:
۳۲۴	 گشاده روئی:
۳۲۵	 عفو و رحمت:
۳۲۶	 در سخن:
۳۲۸	 دوری از کبر:
۳۲۸	 ارتباط با خدا:
۳۳۰	 بخش ۱۳ - مکارم اخلاق او
۳۳۱	 فصل چهل و پنجم: سجايا
۳۳۱	 مقدمه:
۳۳۲	 صداقت او:
۳۳۳	 امانت:
۳۳۳	 سخاوت:

۳۳۴	شجاعت:
۳۳۶	کرامت:
۳۳۶	صبر و تحمل:
۳۳۷	استقامت او:
۳۳۸	فصل چهل و ششم: عظمت‌ها:
۳۳۸	مقدمه:
۳۳۹	عظمت و بلند طبعی او:
۳۴۰	مروت او:
۳۴۱	عفو و صفح:
۳۴۲	اغماض‌ها:
۳۴۳	پرهیز از مدح و ثناء:
۳۴۴	پرهیز از بناه‌جویی:
۳۴۴	خودنگهداری و حلم:
۳۴۶	فصل چهل و هفتم: در پذیرش‌ها:
۳۴۶	مقدمه:
۳۴۶	دوستداری مردم:
۳۴۸	بدر مردم:
۳۴۹	آنس با مردم:
۳۴۹	شفقت او:
۳۵۰	وقف مردم:
۳۵۱	بزرگداشت بزرگان:
۳۵۱	بزرگمشی:
۳۵۲	فصل چهل و هشتم: در مقام دفع و رد:
۳۵۳	مقدمه:
۳۵۳	مهابت او:
۳۵۴	کیفردهی و عقوبت:
۳۵۵	در انتقام‌گیری:
۳۵۶	در دفع و تخذیر:
۳۵۷	در مسأله کبر:
۳۵۸	دفاع از شخصیت:
۳۶۰	فصل چهل و نهم: مجلس او:
۳۶۱	مقدمه:
۳۶۱	مجالس پیامبر(ص):
۳۶۲	پرهیز از غیب‌جویی:
۳۶۶	یاد و ذکر خدا:
۳۶۷	در ترک مجلس:
۳۶۸	بخش ۱۴- مشی فرهنگی:
۳۶۹	فصل پنجاهم: در علم و اندیشه:
۳۷۰	مقدمه:
۳۷۰	توجه به علم:
۳۷۰	در فکر:
۳۷۲	در فلسفه حیات:
۳۷۳	در تعلیم‌ها:
۳۷۴	ثبت و ضبط علم:
۳۷۶	هذیه علمی:
۳۷۷	فصل پنجاه و یکم: در آداب و سنن:
۳۷۸	مقدمه:
۳۷۹	اسلام و بت‌شکنی‌ها:
۳۸۰	در اصلاح آداب:
۳۸۵	فصل پنجاه و دوم: در ارزش‌ها:

۳۸۵	مقدمه:
۳۸۵	در آزادی:
۳۸۷	در رهایی ها:
۳۸۸	در تقوادی:
۳۸۸	در عفاف:
۳۸۹	در جهاد و ایثار:
۳۹۰	در هنر:
۳۹۲	در ذکر خدا:
۳۹۳	بخش ۱۵ - مشی اجتماعی او:
۳۹۵	فصل پنجاه و سوم: مسأله تعدد زوجات او
۳۹۵	مقدمه:
۳۹۵	دفع اقدامات:
۳۹۶	رمز ازدواج های متعدد:
۳۹۷	با خدیجه:
۳۹۸	سودمند:
۳۹۸	ام حبیبه:
۳۹۸	زیب دختر جحش:
۳۹۹	با زیب بنت خنیسه:
۳۹۹	با ام سلمه:
۴۰۰	با جریره:
۴۰۰	با صفیه:
۴۰۱	با میمون:
۴۰۱	در جمع بندی:
۴۰۲	فصل پنجاه و چهارم: روابط او در خانواده
۴۰۳	مقدمه:
۴۰۳	در رابطه با همسر:
۴۰۴	فرزندان:
۴۰۵	با خواهر و برادر رضاعی:
۴۰۶	رسیدگی به کارهای خانه:
۴۰۶	رعایت حقوق آنها:
۴۰۷	آموزش همسران:
۴۰۸	در امر و نهی ها:
۴۰۸	در رهایی ها:
۴۰۹	فصل پنجاه و پنجم: روابط با مردم
۴۱۰	مقدمه:
۴۱۰	خط برادری:
۴۱۱	معاشرت نیکو:
۴۱۲	تواضع او:
۴۱۳	حرم داری:
۴۱۳	آراستگی برای مردم:
۴۱۵	توجه به یاران:
۴۱۵	مراعات مردم:
۴۱۶	فصل پنجاه و ششم: روابط با محرومان و اقلیتها
۴۱۸	مقدمه:
۴۱۸	پایه گذاری وحدت:
۴۱۹	رشد اجتماعی:
۴۲۰	در رابطه با اهل کتاب:
۴۲۱	با اسیران و بردگان:
۴۲۲	در رابطه با مشرکان:
۴۲۳	با محرومان مستضعف:
۴۲۴	هلاک خدائی:
۴۲۵	فصل پنجاه و هفتم: در نظارت و اجرا
۴۲۶	مقدمه:
۴۲۷	نظارت ها:

۴۲۸	در برابر مفاسد:
۴۲۹	در برابر توطئه‌ها:
۴۳۰	سخن‌گویی در اجرا:
۴۳۱	خشم برای خدا:
۴۳۲	قدرت اجرایی او:
۴۳۳	تشویق پاکان:
۴۳۴	بخش ۱۶ - مشی اقتصادی:
۴۳۵	فصل پنجاه و هشتم: در کار و تلاش:
۴۳۵	مقدمه:
۴۳۵	کار و اشتغال او:
۴۳۶	سفارش به کار:
۴۳۷	در برابر بیکاری:
۴۳۸	در مورد نوع کار:
۴۳۹	احیای اراضی:
۴۴۰	اتقان در کار:
۴۴۱	کسب حرام:
۴۴۱	در معاملات:
۴۴۱	فصل پنجاه و نهم: در مصرف:
۴۴۳	مقدمه:
۴۴۳	در مالکیت:
۴۴۴	کنز مال:
۴۴۵	مصرف غیر مجاز:
۴۴۶	میانروی:
۴۴۷	تأخیر به مال:
۴۴۸	پرداخت واجبات:
۴۴۹	فصل شصتم: در خدمات و صدقات:
۴۵۰	مقدمه:
۴۵۰	حذف طبقات:
۴۵۱	تعاون و تکامل:
۴۵۲	فقر زدائی‌ها:
۴۵۳	صدقات و احسان:
۴۵۴	انفاق و انبار:
۴۵۴	رفع نیازمندی او:
۴۵۶	بخش ۱۷ - مشی سیاسی او:
۴۵۷	فصل شصت و یکم: در حکومت و قانون:
۴۵۸	مقدمه:
۴۵۸	تأسیس حکومت:
۴۶۰	قانونگذاری:
۴۶۱	خصایص و ویژگی‌های آن:
۴۶۲	تبعیت در حکومت:
۴۶۲	بیعت و پیمان:
۴۶۴	اصول حکومت:
۴۶۴	در رأس حکومت:
۴۶۶	فصل شصت و دوم: سازماندهی و اجرا:
۴۶۶	مقدمه:
۴۶۷	سازمان دهی:
۴۶۸	کادر دولتی:
۴۶۹	پست‌ها و مأموریت‌ها:
۴۷۰	شور و مشورت:
۴۷۱	در عزل و نصب:
۴۷۱	نوک و تیری:
۴۷۳	تلاش او:
۴۷۴	فصل شصت و سوم: در جنگها:

۴۷۴	مقدمه:
۴۷۵	ضرورت جدید:
۴۷۶	علل آن در اسلام:
۴۷۸	آماده سازی نیرو:
۴۷۹	تخلف از جنگ:
۴۸۰	اهمیت پیروزی و شکست:
۴۸۱	صلحها:
۴۸۲	فصل شصت و چهارم: در ضوابط و شرایط
۴۸۳	مقدمه:
۴۸۳	شورها در جنگ:
۴۸۴	فرماندهی جنگ:
۴۸۵	تاکتیکها در جنگ:
۴۸۶	در شروع جنگ:
۴۸۷	دعاها:
۴۸۸	حضور در جنگ:
۴۸۹	عوامل پیروزی:
۴۹۰	بخش ۱۸ - عوامل رشد اسلام
۴۹۱	فصل شصت و پنجم: خطوط فکری آن
۴۹۱	مقدمه:
۴۹۲	خطوط برجسته آن:
۱۹۸	مباحث دیگر:
۱۹۹	فصل شصت و ششم: اخلاق
۱۹۹	مقدمه:
۵۰۰	شرح صدر او:
۵۰۱	وحدت آفرینی او:
۵۰۲	بعد رحمت آفرینی:
۵۰۳	بزرگمنشی ها:
۵۰۳	امانتداری او:
۵۰۴	رشد و کمال:
۵۰۵	دیگر عوامل رشد:
۵۰۷	فصل شصت و هفتم: تحمل یاران
۵۰۸	مقدمه:
۵۰۹	دلدادگان:
۵۱۰	زنان وفادار:
۵۱۰	تحمل مردان:
۵۱۱	کوشش زنان:
۵۱۱	شجاعت و جرات:
۵۱۲	عدم گریز:
۵۱۳	روح ایمان و عبادت:
۵۱۴	فصل شصت و هشتم: بذل جان و اثار
۵۱۴	مقدمه:
۵۱۵	پیمان مرگ:
۵۱۶	از جان گذشتگی مردان:
۵۱۷	تلاش زنان:
۵۱۸	روحیه داری ها:
۵۱۹	وفاداری به پیامبر:
۵۲۱	فصل شصت و نهم: امداد غیبی
۵۲۱	مقدمه:
۵۲۲	عبادت و دعای او:

۵۲۳	عبادت یاران:
۵۲۳	مدرسائی خدا:
۵۲۵	نابودی باطل:
۵۲۶	وعده حق:
۵۲۷	سعادت یاران:
۵۲۸	بخش ۱۹ - موانع رشد اسلام
۵۲۹	فصل هفتم: جهل و نفاق
۵۲۹	مقدمه:
۵۳۰	عللی کلی مخالفت‌ها:
۵۳۱	نفاق‌ها:
۵۳۶	فصل هفتم و یکم: جو سازی و مبارزه
۵۳۶	مقدمه:
۵۳۷	نمودها از این سدسازی:
۵۴۲	موضع پیامبر:
۵۴۴	فصل هفتم و دوم: مشکلداریها
۵۴۴	مقدمه:
۵۴۵	دامنه داری مشکلداری:
۵۵۰	موضع پیامبر:
۵۵۲	بخش ۲۰ - وفات پیامبر و آثار آن
۵۵۳	فصل هفتم و سوم: روزهای آخر حیات
۵۵۳	مقدمه:
۵۵۴	بیماری او در مدینه:
۵۵۴	آگاهی از مرگ:
۵۵۶	برنامه جنگ:
۵۵۶	زیارت اهل قبور:
۵۵۷	سخنرانی در مسجد:
۵۵۹	آخرین نماز جماعت:
۵۵۹	کاغذ و دوات:
۵۶۰	مسأله جانشینی:
۵۶۱	فصل هفتم و چهارم: وفات و دفن
۵۶۱	مقدمه:
۵۶۲	نزول فرشته مرگ:
۵۶۲	رازگوییها:
۵۶۳	لحظات مرگ:
۵۶۴	غسل و حنوط:
۵۶۴	نماز بر جنازه:
۵۶۵	دفن پیامبر:
۵۶۵	سرود مرگ:
۵۶۶	تاریخ وفات:
۵۶۷	فصل هفتم و پنجم: آثار و بقایا
۵۶۷	مقدمه:
۵۶۸	حاصل کار و تلاش او:
۵۶۸	خطوط کلی تلاش او:
۵۷۰	سخنان او:
۵۷۴	آخرین سخن:

پیشگفتار

سخن از خط فکری و مکتب آخرین حلقه‌ی اتصال انبیا و رشته‌نهایی تکامل دینی بشر در سیر تدریجی آنان است. در سلسله جبال پیامبری و مرتفع‌ترین قله استو از میان ثمرات متعدد و متنوع بوستان الهی، او مطبوع‌ترین ثمرهاست.

در طول تاریخ بشر بهضت‌ها و انقلابات بسیاری بروز و ظهور کردند ولی انقلاب انبیا به ویژه بهضت پیامبر اسلام را رنگ و هوایی دیگر است. بیش از ظهور دین و مذهب او ادیان دیگری هم بودند که رهبران آنها با استفاده از تعالیم الهی به سازندگی و هدایت امت خویش می‌پرداختند. اما به علت عدم توان پاسداری مردم از میراث دینی انبیای خویش اغلب آن تعالیم دستخوش تحریف گشته و حتی با خرافات و اوهام درآمیختند. تا نوبه به نبی گرامی اسلام رسید و ضمن رشد امت در حفظ و پاسداری آن ره‌آورد عظیم خداوند نیز، وعده‌ی حفظ و تداوم آن را داده و بر خاتمیت و اتمام و اکمال آن صحه گذاشته است. موضوع مورد بحث و بررسی در این رساله، خط در راه محمد(ص) است که خداوند او را در قرآن پیامبری با خلق و خوی عظیم، شهید^۱ و شاهد^۲ و اسوه^۳ معرفی فرمود او قدوه و پیشوای جامه انسانی و برای بشریت راهنما و خیرآفرین

۱- آیه ۴ قلم.

۲- آیه ۱۲۳ بقره.

۳- آیه ۸ فتح.

۴- آیه ۲۱ احزاب.

و در رابطه با پروردگار سمبل و نمونه‌ی عبد^۱ است. ما را وظیفه‌ی تبعیت از امر و نهی او به حکم اسلامیت است^۲ و آشنایی با اوامر و نواهی او و تعالیم او وظیفه و انگیزه‌ی ما در تدوین آن اثر همانند دیگر نوشته‌ها از زندگی حضرات معصومین (ع)^۳، بیان و ایجاد معرفتی است از خط و راه آنان که آگاهی و شناخت آن برای هر تابعی، یک ضرورت ناگزیر است و طبیعی است که حاصل آن در صورت اثربخشی‌ها حرکت در مسیر خیر و صلاح و سعادت باشد.

احساس این خلاء که نسل نوجوان و جوان ما، و گاهی نیز بزرگتران از زندگی و مشی پیامبر خود اطلاع چندانی ندارند، برای هر مسلمان مایه‌ی دلسوزی گزنده است. به ویژه که خط و راه او مسیر تاریخ را عوض کرد و تحولی عظیم و جدید در جامعه بشری به وجود آورد. ما را خواستاری آن بود که فووغ روشنی‌بخش او را به نمایش گذارده و خواستاران را بر سر این سفره دعوت کنیم.

هم چنین انگیزه‌ی ما این بود که در حدود امکان پرده‌های اوهامی را که خائنان، جاهلان و منافقان برآخی از اذهان آویخته و وسوسه‌هایی را برای بی‌خبران ایجاد کرده پر کنیم و آشکارا نشان دهیم که اسلام دین حمله و شمشیر نیست و پیامبر ما الحق پیامبر رحمت است^۴ و درعین دلسوزی و احساس رنج از درد مردم حرکت خود را آغاز کرد و در این مسیر رنجی را متحمل شد که دیگر پیامبران پیشین متحمل نشده بودند^۵.

و هم خواسته‌ایم به بیان این مسأله و شبهه‌زدایی بپردازیم که او پیامبر خاتم است^۶ و دستورالعمل حیات در بشر را تا قیام و قیامت در اختیار

۱- آیه ۱۰ نجم.

۲- آیه ۷ حشر.

۳- به کتبی که تحت عنوان مکتب برای هر معصومی نوشته‌ایم مراجعه شود.

۴- و ما ارسلناک الاّ رحمة للعالمین

۵- عزیز علیه ما عنتم

۶- ما اودّی بنی بمثل ما اودّیت.

۷- و تمت کلمة ربک

گذارده و با دو رکن قرآن و عترت^۱ به پاسخگویی همه‌ی مشکلات پرداخته و آنچه بشر تا قیام قیامت بدان نیازمند است عرضه و ارائه نموده است^۲ و در چنان صورت طبیعی است که حلال و حرام او تا قیامت حلال و حرام باشند^۳.

مطالعه‌ی این اثر به نظر ما واجد فواید و اثراتی می‌تواند باشد که برخی از آنها به قرار زیر است:

- ۱- آشنایی با زندگی و زاه و رسم تربیتی او که دارای نقشی سازنده و حیاتی بخش است.
- ۲- شناخت اخلاق و رفتار او که سببی برای مهار عصیان‌ها و بدخلق‌هاست و او سمبل اخلاق بزرگ خدایی است^۴.
- ۳- آگاهی از نظام فکری و رفتاری اسلام که شخص پیامبر، الگوی عملی آن است^۵.
- ۴- شناخت مجد و عظمت او و شیوه‌های هدایت او که برای امروز ما درسی مهم است.
- ۵- آگاهی از روش جذب او و پیشرفت در دین و راه و رسم از خود گسستن و به یار پیوستن.
- ۶- آگاهی از مظلومیت اسلام که در سالهای اول در کمال غربت و پیامبر در موضع ضعف بود. وضعیت فقط دفاع دارد نه حمله، پس اسلام با زور شمشیر به پیش رفت^۶.
- ۷- و بالاخره آگاهی از راه و رسم مسلمان بودن، اسلامی زیستن، و مسلمان مردن، که جزء عقیده ماست و برای به کار بستن تعالیم نخست باید آن را شناخت و چه بهتر که این شناخت از راه و رسم

۱- انی تارک فیکم الثقلین کتاب الله و عترتی

۲- امام صادق(ع)

۳- حلال محمد حلال الی یوم القیامه...

۴- آیه ۴ قلم

۵- آیه ۲۱ احزاب

۶- رفع این اتهام و اوهام که اسلام با زور شمشیر پیش رفت.

پیامبر ما باشد که خود الگو و نمونه است و پذیرش رهبری و ولایت او از واجبات است.^۱

کاری که ما در این زمینه متعهد انجام آن شده‌ایم، کاری نو و جدید نیست. پیش از ما ده‌ها و صدها اثر تهیه و تدوین شده‌اند که هر کدام به نحوی سازنده و مفیدند. ولی این اثر به زبانی دیگر و با دسته‌بندی تازه‌ای است که گمان می‌رود، خوانندگان را بیشتر درخور فهم و استفاده باشد به ویژه طبقات عامه و نسل جوان را اگر بتوان در بوستان نگارش‌ها این اثر را نیز به گلی تشبیه کرد، باید گفت هر گلی بوی ویژه‌ی خود را دارد. ضمن آنکه ما را نیز آرزویی بود که در پیشگاه مخدوم^۲ بی‌مانند بشر هدیه‌ی موری باشد. درباره‌ی محدودیت و دشواری کار نخست باید به این مسأله اشاره کرد که سخن گفتن از شخصیت برتر، به ویژه پیامبری بی‌مانند که مؤید به وحی^۳ و دارای رابطه مستقیم با بارگاه احدیت است، کاری است بس دشوار و به نظر عده‌ای از صاحب‌نظران در حد محال. ولی چه می‌توان کرد؟ ما ناگزیر برای معرفی او با دوستان همگام و هم‌کلاسی‌های خود سخن گوئیم؛ و البته در حد درک و فهم و نیز برداشت خود اگرچه محدوده ناقص باشد. و کار ما در این اثر از این گونه و سنخ است.

ثانیاً برای معرفی راه و رسم پیامبری که جامع‌الانجام و تعالیمش دارای تمامیت و کمال است^۴، باید بحثی جامع و تمام داشت که آن نه در حدشان نویسنده است و نه در مرز ظرفیت کتابی که ما را اصرار است هم حجم دیگر کتب در مورد حضرات معصومین باشد که نگاشته‌ایم. به ویژه که حجم بسیار کتب، برای بسیاری از افرادی که می‌خواهند شتابزده و عجولانه به اطلاعاتی دست یابند ملال‌آور است و ما خود را ناگزیر می‌دیدیم که مراتب را ملحوظ داریم. درعین حال سعی کرده‌ایم رئوس مباحث مورد نیاز را مخصوصاً در آنچه که به زندگی عادی و جاری ما

۱- آیه ۲۱ احزاب.

۲- و ما ينطق عن الهوى - ان هو الا وحي يوحى

۳- آیه ۳ مائده

مربوط می‌شود عرضه نماییم. مثل مسائل مربوط به زندگی شخصی او و واقعیت‌های جامعه‌ی او، در عرصه سیاست، اقتصاد، فرهنگ و جامعه و... روش بررسی طبق روال روش کتابخانه‌ای است و در این زمینه سعی کرده‌ایم، اسناد مربوطه را از فریقین^۱ و حتی از آنها که در خط دشمنی و نفاق؛ و یا جهل و بی‌خبری بوده‌اند گردآوری کرده و به بررسی و تحلیل و آنگاه تدوین و نگارش یافته‌ها پردازیم. تحلیل‌گری صاحب رأی و استنباط‌کننده‌ای درخور ذکر نیستیم ولی کوشیده‌ایم توان و تحلیل و استنباط خود را به کار گرفته و به میزان هوش و فهم خود، گفته‌ها و نوشته‌ها را از غریال ذهن عبور دهیم و مخصوصاً در آنچه که مربوط به غلو^۲ و احیاناً دست‌کم گرفتن مسأله است، هشیارتر باشیم.

کار ما با همه مراقبت‌ها و دقت‌نظرها ناقص و ناتمام است ولی به میزانی هست که مبتدیان را به کار آید و خواستاران آگاهی از راه و رسم زندگی پیامبر و طرز فکر و اندیشه‌ی او را آگاهی و دانش نو عطا نماید این امر تا حدودی آروزی ما را تدوین این اثر برآورده خواهد ساخت.

چه کرده‌ایم که ما را توقعی باشد؟ ولی اقیانوس کرم خداوندی بس وسیع و بی‌نهایت است ساحل‌نشینان تشنه‌کام آن را آرزوست که با جرعه‌ای از آن لب‌تر کنند و حرارت و خشکی درون را بزدایند جام خالی خود را در دست گرفته و به سوی آن اقیانوس رحمت به حرکت افتاده ایم. باشد که ظرف خالی ما را پر کنند و آتش عطش ما را خاموش نمایند.

با قرآنی در دست، وسیله‌سازی عترتی در پی، به دنبال پیامبر رحمت خویش روانیم، تا به سوی آن اقیانوس حرکت کنیم. زمزمه‌ی ما جز این نتواند بود: آب، آب، آب.

تهران

پنجشنبه ۱۳۷۸/۱۲/۲۶

مصادف با روز عرفه ۱۴۲۰

۱- شیعه و سنی

۲- مثل مستشرقین.

بخش ۱ : خاندان و تبار

بخش مقدماتی کتاب را در سه فصل خلاصه می‌کنیم

فصلی تحت عنوان اجداد پیشین و در آن سخن از حضرت ابراهیم(ع) داریم که جد امجد او است و با رعایت اختصار از حرکت و قیامش علیه نمرودیان و فرجام به آتش انداختن او سخن می‌گوییم، از جدّه‌اش هاجر و شان و مقام او سخن به میان آورده و اسمعیل(ع) فرزند این دو بحث می‌کنیم و جایگاه پیامبر را در این میان معرفی می‌کنیم.

فصل دوم در مورد جد پدری و اعمام اوست. فرزندان عبد مناف را معرفی کرده و از هاشم و عبدالشمس سخن می‌گوییم. عبدالمطلب فرزند هاشم را معرفی کرده و کار و فعالیت او را در نوسازی چاه زمزم و داستان حمله‌ی ابرهه را در عصر او بیان کرده و به معرفی سنت‌های عبدالمطلب می‌پردازیم. با ذکر اعتقادات او از ابوطالب سخن گفته و از حمایت او از پیامبر سخن می‌گوییم.

فصل سوم در مورد پدر و مادر اوست. از عبدالله سخن می‌گوییم و از داستان ازدواجش با آمنه، از مرگ این دو سخن می‌گوییم و از یتیمی او.